

Rondo niech w zegar się zamieni.

Armaty na godz. 5., a on na 11. spoczywa pośród cieni.

— — — — $\frac{11}{11}$ miał na imię, a jego grób
ma „ścięty” prawy górny róg.

Teraz na godz. 1. się udajemy.

Nazwisko pod zdjęciem już rozpoznajemy.

Obok porucznik Powstania Styczniowego spoczywa.

— — — — $\frac{6}{6}$ — — — — $\frac{8}{8}$ — $\frac{10}{10}$ $\frac{9}{9}$ — —
— tak się nazywa.

Blisko inny Powstaniec,

co żywot swój rzucił na szaniec.

Stań tak, byś z lewej miał mijany już daszek czerwony,

potem idź w przeciwną stronę.

Weteran w — — — — r. zmarł.

Znalazłeś? Wracaj do bram.

Wzdłuż drogi równe krzyże,

do jedenastego podejdź bliżej.

Świętej pamięci $\frac{13}{13}$ $\frac{3}{3}$ — — — —

za życia w — — — — — — — — — — pracowała świątek, piątek i niedziela.

Koniec wędrówki jest już bliski.

W pobliżu bramy spoczywają Piłsudskiego legionieści.

Gdy dotrzesz do niej, kostką rusz pod górę.

Siedem krzyży blisko siebie stoi murem.

Obok, jak pewnie wiesz, jest lotnisko.

Dwa groby lotników są naprzeciw siebie – Ciebie blisko.

Po wojnie twierdza pilotów kształciła.

Franciszkowi Lejczak w wieku — — lat katastrofa się przyda-
rzyła.

Skarbem niech hasło będzie w tym spacerze.

Pamiętaj o tych, co życie za Polskę oddali w ofierze!

Hasło:

1	2	3

4	5	6	7	8

9	10	11	12	13	14

Więcej tajemnic znajdziesz na www.nowydwormaz.pl/rozszyfruj.tajemnice.twierdzy.modlin

Tę zachowaj, jeszcze się przyda.

/rozszyfruj.tajemnice.twierdzy.modlin

@tajemnice_twierdzy_modlin

Autor: Martyna Kordulewska (martyna.kordulewska@nowydwormaz.pl), Fot. Recam Arts

Rozszyfruj Tajemnice Twierdzy Modlin

Historia (nie)pogrzebana

Szczęśliwego
Nowego Dworu!
www.nowydwormaz.pl

Fundacja
Questingu

www.questingu.pl

START: Cmentarz forteczny w pobliżu skrzyżowania ul. Bema z ul. Gen. Thommee. Rozszyfrowanie tajemnicy zaczyna-
my przy bramie wejściowej na cmentarz. Uwaga zmotoryzowani!
Nie jest to brama bezpośrednio przy parkingu. Po zaparkowaniu
auta należy udać się pieszo kilkanaście metrów w prawo (stojąc
tyłem do cmentarza) wzdłuż ul. Bema. Wejście na cmentarz jest
przy charakterystycznej, potężnej topoli – pomniku przyrody.

Sposób podróży: pieszo

Potrzebne: długopis, opcjonalnie: znicz i zapalniczka

Uwagi specjalne: Ze względu na charakter miejsca prosimy
o zachowanie należytej powagi. Rozszyfrowanie tajemnicy moż-
liwe jedynie do zmroku. Aby odgadnąć hasło, wpisz brakujące
litery i cyfry.

Twierdzy Modlin tajemnice

sprowadziły Cię w te okolice.

Gdzie żywot ludzki się kończy, my drogę zaczynamy.

W skupieniu więc przekrocz cmentarza bramy.

Miejsce to historii fortecy jest świadkiem...

Chyba już wiesz, że nie jesteś tutaj przypadkiem?

Ponad sto lat temu Modlin jeszcze jako Nowogeor-
gievsk był znany.

Przez rosyjskiego cara Mikołaja I tak został nazwany.

Jednak dumę jego w 1915 r. Niemcy zdobyli.

To właśnie oni wtedy cmentarz ten założyli.

Miedzy orły rusz,

najstarszy grób jest tuż tuż.

Niegdyś pomnik niemiecki istniał w czwartego i piątego
ptaka poblizu.

Dzisiaj jego wspomnienie zaklęte jest w krzyżu.

Poległych z lat _____ – _____ uświęcony krwią czerwoną.

Obok, w rogu ukrył się owoc

– to _____
1 2

Oprócz wojskowych spoczywają tu cywile.

Poświęćmy im zadumy chwilę.

Stań frontem do krzyża, lewe Twoje ramię drogę
dalszą wyznacz.

Po ok. 50 metrach wśród krzyży i drzew
ich nagrobki zobaczysz.

Wysoko krzyż, na nim kwiat i twarz niżej
– niech to uwagę Twą przykuje.

Gdzie kobieta patrzy – tam się skierujesz.

Na końcu alei _____ jest pochowany.

Na kostkę brukową (tę najbliższą) szybko
wracamy.

Za najstarszym grobem wytycz wzrok.

Rusz do przodu. To już o krok.

Naprzeciw otoczony drzewami niczym
wyspa samotna...

Nogę obok niej na trawie postaw.

Richard _____ i inni niemieccy żołnierze,
4
w bojach o fort XVI w Czarnowie życie złożyli w ofierze.

Znane Ci już ptaki teraz Cię wzywają.

Spragnionych tajemnic otwartymi skrzydłami witają.

Jeśli jesteś przygotowany,

zapal tu znicz – pokaż polskim żołnierzom, że o nich pamiętamy.

Daty _____ i _____ ze szkoły na pewno znasz,
szacunek okaza!

Oddaj hołd i zrób w tył zwrot.

Trzon krzyża wśród orłów dalszą drogę wskaże.

ŚRODKIEM do drugiej prawej, prostopadłej uliczki
ruszaj, jeśliś żądnym wrażeń.

Trójki kamienne to znak kierunku słusznego,

ale Ty tablice z tego materiału musisz znaleźć kolego.

Podpowiemy – wyglądaj na postawione na białych postumen-
tach armaty.

Tym razem nie będziesz musiał szukać daty.

Liczbę żołnierzy niemieckich spis: _____
i do armat idź.

Są cztery,

strzegą pierwszego w niepodległej Polsce komendanta
Twierdzy symbolicznej kwatery.

_____ żył _____ lat. _____
14 5

Znasz już jedną z nagrobka dat.

Za chwilę znów go spotkamy,

teraz do pełnego, małego ronda wracamy.

Musisz wiedzieć,

że w Modlinie szkolili się żołnierze.

Korpus Kadetów nr 2 doskonale był znany.

Jeden z nich jest tu pochowany.